

Braciõ Grimm

Repõnczka

BIBLIOTYKA

SILLING

Repōnczka

Braciō Grimm
przekłōd Grzegorz Kulik

Byli rōz chop i kobiyta, co dugo darymnie pragli mieć dziecko. W kōńcu kobiyta miała nadzie-
jã, iże Bōg społni jeji pragnynie. Ci ludzie mieli we hinterhausie ôkynko, co bez nie było widać
szumnō zygrodã, połnō nojpiyknijszych kwiōtkōw i ziōł. Ōn bōł ale ôtoczōny wysokim murym i
żōdyn niy śmioł dō niego wchodźić, bo nōleżoł do czarownicy, co miała wielkō moc i bōł sie jiy co-
łki świat. Jedyn dziyń kobiyta stoła przy tym ôknie i dziwała sie w dōł do zygrody, kej ôbōczyła betã
ôbsadzōnō przepiyknōm repōnczkōm, co wyglōndała tak świyżo i zielōno, iże zapragła jiy i miała
ôgrōmnō szkrabkã jã zješ. To pragnynie rosło koždy dziyń, a skirz tego, że wiedziała, iże niy by-
dzie mogła jiy dostać, ôna cołkym zmisterniała i wyglōndała blado i żałośnie. Tedy jeji ślubny sie
zeszterowoł i spytoł:

— Co ci dolygō, kochanō żōno?

— Ach — prawiyla — jeźli niy dostanã do jedzyniō trochã repōnczki, co je we zygrodzie za
naszym dōmym, to umrzã.

Chop, co ôn jiy przoł, pōmyśloł: „Jak niy chcesz przizwolisz umrzeć swojij żōnie, to prziniyś jiy
trochã repōnczki, niych cie to kosztuje, wiela mō.” We wieczornyj ćmie spiōn sie po murze do zy-
grody ôd czarownicy, chyciōł gōrść repōnczki i zaniōs żōnie. Ta niyzawodnie zrobiyla sie ś nij sza-
łōt i zjadła go ze wielkim apetytem. Tak barzo jiy ale smakowoł, iże na nastympny dziyń pragła jiy
trzi razy barzij anizeli przedtym. Żeby miała pokōj, jeji chop musioł jeszcze rōz slyż do zygrody.
We wieczornyj ćmie zeszoł tōż zaś na dōł, ale kej juź sie spiōn po murze, to sie zlynknōł strasznie,
bo ôbōczōł czarownicã przed nim stōć.

— Jak śmiysz — rzekła ze gninywnym wejzdrzyniym — schodźić do mojjij zygrody i kraś mojjã
repōnczkã jak złodziyj? Bydziesz za to ciyrpioł!

— Ach — prawiōł — niych miyłosierdzie weźnie plac ôd sprawiedliwości, jō to ino z kōniec-
ności zrobiōł. Moja żōna ôbōczyła waszō repōnczkã z ôkna i poczuła takō szkrabkã na niã, iże by
umarła, keby niy dostała trochã do jedzyniō.

Wtynczōs czarownicy gninyw ôsłōb i rzekła dō niego:

— Jeźli je tak, jak gōdōsz, to przizwolã ci weznōńc ze sobōm tyła repōnczki, wiela zechcesz,
ale pod jednym warōnkym: musisz mi dać dziecko, co je twoja żōna wydō na świat; ôno bydzie do-
brze traktowane, a jō bydã sie nim ôpiekować jak matka.

Chop we swoim przerażyniu zgodziōł sie na wszystko, a kedy kobiyta urodziyla, to niyzawod-
nie ukōzwała sie czarownica, dała dziecku miano Repōnczka i wziōnła je ze sobōm.

Repōnczka wyrosła na nojpiyknijsze dziecko pod słońcym. Jak jiy było dwanoście lōt, to cza-
rownica zawarła jã we wieży, co stoła w lesie i niy miała ani słodōw, ani dzwiyrzi, ale cołkym na

gōrze było małe ôkynko. Kedy czarownica chciała wlyż do postrzodka, to stōwała pod nim i wołała:

„Repōnczko, Repōnczko,
zwieś wosy nad łōnczkōm”.

Repōnczka miała szumne duge wosy, delikatne jak przyndzōne złoto, a kej słyszała głos ôd czarownicy, to rozpinała swōj warkocz, ôwijala go na klamce ôd ôkna, i potym wosy ôpadały dwadziescia miōr w dōł, a czarownica sie pō nich spinała.

Po pōru latach trefiyło sie, iże krōlōw syn rajtowoł bez las i przeżydzōł kole wieże. Usłyszoł wtynczōs śpiyw, co bōł taki szumny, iże stanōł w miyjscu i suchoł. To była Repōnczka, co we swōjij samotności spyndzała czas na śpiywaniu swoim słodkim głosym. Krōlōw syn chcioł dō nij pōjs i szukoł dźwyrzi ôd wieże, ale ich niy znōd. Porajtowoł do dōm, ale śpiyw tak głymboko poruszōł ôd niego serce, iże dziynnie wychodziōł do lasa i suchoł go. Jedyn rōz, kej tak stoł za strōmym, to ôbōczōł, iże prziszła tam czarownica i uslyszoł jã wołać:

„Repōnczko, Repōnczko,
zwieś wosy nad łōnczkōm”.

Tedy Repōnczka spuściyla warkocze, a czarownica spiōnła sie dō nij.

— Jeźli to je drabina, co sie pō nij wchodzi, to aby rōz sprōbujã szczyńściō — pedzioł, a na nastympny dziyń, kej zaczło sie ćmić, ôn poszoł do wieże i zawołoł:

„Repōnczko, Repōnczko,
zwieś wosy nad łōnczkōm”.

Zarōz wosy ôpadły, a krōlōw syn sie spiōn na wyrch.

Na poczōntku Repōnczka moc sie przestraszyła, kej dō nij weszoł człowiek, co go jeji ôczy jeszcze nigdy niy widziały, ale krōlōw syn wziōn ś niōm ôzprawiać przijaźnie i pedzioł jij, że jego serce tak sie poruszyło, iże niy dōwō mu pokōj i musioł jã ôbōczyć. Tedy Repōnczka przestała sie bōć, i kej spytoł jã, eli go weźnie za ślubnego, a ôna widziała, iże je mody i gryfny, to pōmyślała: „Bydzie mi przoł barzij anizeli starō Pani Gothel”, zgodziyla sie i chyciyla go za rynkã. Prawiyla:

— Rada z tobōm pōdã, ale niy wiym, jak zejdyny. Jak bydziesz przichodzić, to przinoś ze sobōm dycki jedbōwny garn, jō ś niego usztrykujã drabinã, a kej bydzie gotowō, to slyzã na dōł, a ty mie weźniesz na swojigo kōnia.

Ugōdali sie, iże do tego czasu ôn bydzie przichodziōł dō nij koždy wieczōr, bo starō kobyta przichodziyla w dziyń. Czarownica niy dōwała na to pozōr, aż jedyn rōz Repōnczka rzekła dō nij:

— Powiedzōm mi, pani Gothel, jak to sie dzieje, że ôni sōm dlō mie ô moc ciynżyjsi do wciōn-gniynćiō anizeli mody krōlōw syn, co za ôkamgniynie u mie bydzie.

— Ach! Ty niygodziwe dziecko — krzikała czarownica. — Co jō muszā ôd ciebie słyseć! My-ślałach, zech cie ôddzielyła ôd cołkigo świata, a jednakeś mie zdradziyla!

We swoim gnivywie chyciyla piykne wosy ôd Repōnczki, ôwinyła je dwa razy naôbkoło lewyj rynki, prawōm chyciyla za nożyce, i ciach, ciach, były ôdetniynte, a piykne warkocze leżały na ziy-mi. A była tak niymiyłosiernō, iże wziōnła biydnō Repōnczkā na puszczā, kaj ôna musiała żyć we wielkij nyndzy i misterności.

W tyn sōm dziyn ale, kej ôna wypyńdziła Repōnczkā, czarownica na wieczōr przimocowała ôdetniynte warkocze do klamki we ôknie, a kej prziszōł krōlōw syn i zawołał:

„Repōnczko, Repōnczko,
zwieś wosy nad lōnczkōm”,

to ôna ściepła wosy. Krōlōw syn weszoł na wyrch, ale niy trefiōł tam swojij umiyłowanuj Re-pōnczki, ino czarownicā, co patrzała na niego wrogim i złośliwym wzrokym.

— Aha! — krzikała ze drwinōm. — Chcioł byś weznōńć swojā umiyłowanō, ale tyn piykny ptōk juź niy siedzi we gniōździe, kot go wziōn i wydrōpie ci ôczy. Repōnczka je do ciebie stracōnō, nig-dy wiyncyj jij niy ôbōczysz.

Krōlōw syn bōł ściykły ôd bōlu i w rozpaczy skoczōł z wieże. Wyszoł ze życiym, ale sztachle, co w nie wpōd, ône mu ôczy wybiyły. Potym tułoł sie po lesie blank ślepy, niy jōd nic ôkrōm korzy-ni i jagōd, i niy robiōł nic, ino lamyntowoł i płakoł nad stratōm umiyłowanuj kobyty. Tak wandro-woł w nyndzy bez pōrā lōt, aż w kōńcu dotar na puszczā, kaj Repōnczka z bliźniyntami, co je uro-dziyla, synkym i dziouszkōm, żyła w misterności. Usłysoł głos, co mu sie zdoł taki znajōmy, iże poszoł w jego kerōnku, a kej sie zbliżōł, to Repōnczka poznała go, chyciyla za kark i zapłakała. Dwie z jeji płaczek zwilżyły mu ôczy, a ône zaś sie stały snōżne i mōg niymi widzieć jak dōwnij. Zawiyd jā do swojigo krōlestwa, kaj bōł radośnie przijynty, i żyli potym dugo, szczyńśliwi i kōn-tyńci.

Tyn utwōr je dostympny na licyncyji Creative Commons Podanie zdrzōdła-Niykōmercyjne-Zachowanie licyncyje 4.0 Miyndzynōrodowō (CC BY-NC-SA 4.0).

Zdrzōdło: <https://silling.org/>

Autōr: Braciō Grimm

Przekłōd: Grzegorz Kulik

Silling to projekt kludzōny dlo publicznego dobra. Jego cyl to uproszczynie dostympu do norzyńdzi i dōbr kultury we ślōnskim jynzyku. Bez sparcio ôd używoczōw niy szło by go kludzić, tōż zastanōwcie sie nad dociepniyńciym sie:

<https://patronite.pl/grzegorzkulik>

<https://paypal.me/GrzegorzKulik>